

P5_TA(2003)0484

Minimumnormen op het gebied van procedurele waarborgen voor verdachten in strafzaken in de Europese Unie

Resolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad over minimumnormen op het gebied van procedurele waarborgen voor verdachten in strafzaken in de Europese Unie (2003/2179(INI))

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar de ontwerpaanbeveling aan de Raad, ingediend door Jorge Salvador Hernández Mollar, namens de PPE-DE-Fractie (B5-0359/2003),
- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie en in het bijzonder artikel 6 daarvan,
- gezien het in Rome op 4 november 1950 ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden¹, in het bijzonder artikel 6, lid 3 daarvan,
- gezien het formeel in Nice op 7 december 2000 afgekondigde Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in het bijzonder de artikelen 47 en 48²,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van Cardiff van 15 en 16 juni 1998, in het bijzonder conclusie 39,
- gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité van 14 juli 1998 "Naar een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid" (COM(98) 459),
- gezien het Actieplan van Wenen van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd, in het bijzonder paragraaf 45 sub f) daarvan, aangenomen door de Raad justitie en binnenlandse zaken op 3 december 1998³,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999, in het bijzonder de conclusies 33 en 37,
- gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement "Wederzijdse erkenning van definitieve beslissingen in strafzaken" (COM(2000) 495),
- gezien het programma van maatregelen om uitvoering te geven aan het beginsel van wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen⁴,
- gelet op het kaderbesluit van de Raad 2002/584/JBZ van 13 juni 2002 betreffende het

---

¹ Raad van Europa, STE 005.

² PB C 364 van 18.12.2000, blz. 1.

³ PB C 19 van 23.1.1999, blz. 1.

⁴ PB C 12 van 15.1.2001, blz. 10.

Europees arrestatiebevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie, met name overweging 12 en artikel 1, lid 3 met betrekking tot de rechten en grondwettelijke bepalingen van de lidstaten,¹

- gelet op de artikelen 49, lid 3 en 107 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie juridische zaken en interne markt (A5-0361/2003),
- A. overwegende dat de Europese Unie de grondrechten eerbiedigt die worden gegarandeerd door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en tevens zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- B. overwegende dat artikel 6, lid 3 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden bepaalt dat eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld, onder meer het recht heeft om in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging, om te beschikken over de tijd en faciliteiten die nodig zijn voor de voorbereiding van zijn verdediging, om zichzelf te verdedigen of daarbij de bijstand te hebben van een raadsman naar eigen keuze of, indien hij niet over voldoende middelen beschikt om een raadsman te bekostigen, kosteloos door een toegevoegd advocaat te kunnen worden bijgestaan, om getuigen à charge en à décharge op te roepen, te ondervragen of te doen ondervragen en om zich kosteloos te doen bijstaan door een tolk, indien hij de taal die ter terechtzitting wordt gebezigd niet verstaat,
- C. overwegende dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de rechten die voortvloeien uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities en internationale verplichtingen van de lidstaten bevestigt, en met name in artikel 47, tweede en derde alinea bepaalt dat eenieder recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht, dat eenieder de mogelijkheid heeft zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen en dat rechtsbijstand wordt verleend aan diegenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen,
- D. overwegende dat in paragraaf 37 van de conclusies van de Europese Raad van Tampere wordt gewezen op de noodzaak om een begin te maken met de werkzaamheden betreffende de aspecten van het procesrecht waarvoor gemeenschappelijke minimumnormen noodzakelijk worden geacht teneinde de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning te vergemakkelijken, met inachtneming van de fundamentele rechtsbeginselen van de lidstaten,
- E. overwegende dat de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van strafrechtelijke besluiten gebaseerd is op een wederzijds vertrouwen van de lidstaten in hun respectieve rechtsstelsels, en dat dit vertrouwen berust op de gemeenschappelijke grondslag die wordt gevormd door de beginselen van vrijheid, democratie, eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de rechtsstaat,

---

¹ PB L 190 van 18.7.2002, blz. 1

- F. overwegende dat een aantal gemeenschappelijke procedurele waarborgen voor verdachten en in staat van beschuldiging gestelden moeten worden vastgesteld teneinde de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning te vergemakkelijken,
1. is van mening dat het initiatief ter bevordering van een stelsel van procedurele waarborgen voor verdachten in strafzaken in de gehele Europese Unie welkom en noodzakelijk is en steunt daarom ten volle het voornemen van de Commissie om een voorstel in te dienen voor een kaderbesluit inzake gemeenschappelijke minimumnormen voor het procesrecht;
  2. is ervan overtuigd dat de vaststelling van gemeenschappelijke minimumnormen voor procedurele waarborgen van essentieel belang is om het vertrouwen van het publiek, de gerechtelijke autoriteiten en justitiabelen van elke lidstaat in het gerechtelijke bestel van de andere lidstaten te versterken, doordat de bepalingen inzake procedurele waarborgen en de onpartijdigheid van processen nader tot elkaar worden gebracht;
  3. stelt dat een dergelijk kaderbesluit een bepaling moet omvatten ter vrijwaring van het beschermingsniveau, zodat lidstaten worden aangemoedigd om strengere nationale normen toe te passen en de vaststelling van gemeenschappelijke minimumnormen op EU-niveau niet kunnen aangrijpen om bestaande nationale normen te ondergraven, dat deze gemeenschappelijke minimumnormen dus moeten worden beschouwd als een acquis dat kan worden verbeterd, maar niet beperkt en dat zij zo moeten worden geformuleerd dat zij zo weinig mogelijk ruimte voor interpretatie laten;
  4. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen voor procedurele waarborgen voor verdachten in strafzaken in de Europese Unie moeten garanderen dat eenieder die zich op het grondgebied van een lidstaat bevindt ongeacht zijn nationaliteit en situatie het recht heeft om bijgestaan en vertegenwoordigd te worden door een advocaat en/of procureur vanaf het moment dat hij als verdachte van betrokkenheid bij een misdrijf door een hiertoe bevoegde overheidsinstantie wordt aangehouden, in hechtenis wordt genomen of wordt beschuldigd van een misdrijf, en dat deze bijstand of vertegenwoordiging gratis moet zijn indien de in staat van beschuldiging gestelde of verdachte betroffene geen middelen heeft en het belang van justitie dit vereist; is van mening dat het recht op rechtsbijstand in elke fase en instantie van de procedure dient te omvatten: de absolute vertrouwelijkheid van het verkeer tussen de verdachte en diens raadsman, de aanwezigheid van de raadsman bij elke ondervraging van de verdachte, het recht van de raadsman om vragen te stellen aan hetzij de verdachte hetzij eventuele getuigen, en het recht van de raadsman om ontlastend bewijs aan te dragen;
  5. acht het van essentieel belang dat de advocaten die aan een nationale regeling voor rechtsbijstand deelnemen, over voldoende kwalificaties en ervaring beschikken. De verwerving en het aantonen van de vereiste vaardigheden kan geschieden via speciale opleidingen en/of examens, te organiseren door de betrokken beroepsorganisaties, volgens door de EU op te stellen algemene criteria.
  6. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen voor de gehele Europese Unie moeten bepalen op welke voorwaarden verdachten gezien hun financiële middelen geheel of gedeeltelijk gratis rechtsbijstand moeten krijgen op de wijze als voor burgerlijke en handelszaken is bepaald in artikel 5 van Richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door vaststelling van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende gratis

rechtsbijstand bij die geschillen¹; meent dat het recht op gratis rechtsbijstand gezien de onbekende buitenlandse context waarmee de in staat van beschuldiging gestelde of verdachte wordt geconfronteerd, moet worden voorondersteld, en eventueel later kan worden aangepast met toepassing van de desbetreffende voorschriften;

7. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen voor procedurele waarborgen een positieve opsomming moeten bevatten van de misdrijven waarbij de verdachte recht heeft op gratis rechtsbijstand, steeds met opneming van die welke het risico inhouden van een vrijheidsstraf of het verlies van werk of de middelen van bestaan; is tevens van mening dat gevallen waarin een lidstaat geen bijstand of vertegenwoordiging door een advocaat of procureur verstrekt aan een persoon die daarop recht heeft, rechtens als nietig zijn te beschouwen met als gevolg dat dergelijke rechtshandelingen bij wijze van meest scherpe afkeuring vernietigd moeten worden;
8. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen voor procedurele waarborgen geen formeel mechanisme moeten bevatten om vast te stellen of een verdachte de taal van de procedure goed genoeg begrijpt om zichzelf te verdedigen, maar dat dit van geval tot geval besloten moet worden door de personen met wie de verdachte in contact komt, politieagenten, advocaten, rechtbankpersoneel enz.; meent voorts dat gemeenschappelijke basisnormen voor procedurele waarborgen moeten verzekeren dat de rechter wordt herinnerd aan zijn plicht om er overeenkomstig de internationale jurisprudentie voor te zorgen dat de verschillende partijen elkaar begrijpen;
9. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen moeten bepalen dat vanaf het eerste verhoor van de verdachte of in staat van beschuldiging gesteld tijdens alle zittingen voor vertolking moet worden gezorgd, zodat de verdachte alles kan begrijpen wat wordt gezegd, en tevens moeten bepalen dat in geval van een belangenconflict twee verschillende tolken of vertalers nodig kunnen zijn, een voor de verdediging en een voor het openbaar ministerie (of het gerecht, afhankelijk van het rechtsbestel) en dat alle documenten vertaald moeten worden die de verdachte moet begrijpen voor een onpartijdig vonnis en waarvan de raadpleging van nut is voor de verdediging van de verdachte, met name:
  - het proces-verbaal van de politie,
  - de verklaringen van aangever(s) en getuigen,
  - de verklaringen van de verdachte/in staat van beschuldiging gestelde, zowel voor politieke als gerechtelijke instanties,
  - de tenlastelegging van het openbaar ministerie en andere klagende partijen,
  - de gerechtelijke beslissing waarbij de tenlastelegging van de beschuldigde wordt bevestigd;

is ervan overtuigd dat de vertaal/tolkendiensten gratis moeten zijn;

10. meent dat van elke lidstaat geëist moet worden dat hij een register van gerechtsvertalers alsmede een register van gerechtstolken invoert, waarbij toegang tot de registers van de andere lidstaten mogelijk is; elke lidstaat moet ook een nationaal orgaan instellen dat wordt

---

¹ PB L 26 van 31.1.2003, blz. 41.

belast met de erkenning, periodieke registratie en permanente beroepsopleiding van gespecialiseerde juridische tolken en vertalers, waarbij zowel het ministerie van Justitie als het ministerie van Binnenlandse Zaken medewerking moet verlenen; die registers zullen te zijner tijd worden samengevoegd tot één EU-register met gemeenschappelijke minimumnormen; is voorts van mening dat moet worden gezorgd voor adequate technische training voor gespecialiseerde tolken en vertalers, om te verzekeren dat zij bekend zijn met de juridische procedures en terminologie van het rechtssysteem waarin zij werken, en dat alle bij strafzaken betrokken beroepsbeoefenaren, waaronder politie, advocaten, aanklagers en rechters, training krijgen in het werken met en via een tolk;

11. is van mening dat de lidstaten een gedragscode met beroepsregels en richtsnoeren voor goede werkwijzen moeten opstellen waaraan gerechtstolken en -vertalers zich moeten houden en dat niet-naleving daarvan moet leiden tot het verlies van de erkenning of uitzetting uit het beroep; meent dat bij de opstelling van deze gedragscode rekening moet worden gehouden met de mening van alle betrokken partijen, waaronder scholen voor vertalers en tolken, ministeries van Justitie en beroepsverenigingen; is tevens van mening dat de lidstaten er met passende opleidingscursussen voor moeten zorgen dat gerechtstolken en -vertalers bekend zijn met de juridische terminologie en de rechtsgang in het algemeen;
12. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen een passende mate van bescherming van de procedurele waarborgen moeten bieden voor kwetsbare groepen die door hun achterstandspositie moeite hebben hun rechten te doen gelden bijvoorbeeld als gevolg van leeftijd, ziekte, lichamelijke of geestelijke tekortkomingen of analfabetisme, waaronder in ieder geval minderjarigen moeten vallen; meent dat de kwetsbare toestand uit zichzelf, door de persoon die verantwoordelijk is voor toepassing van de wet of door de pleitbezorger meteen moet worden gesignaleerd op het moment van de tenlastelegging, aan de gerechtelijke instantie moet worden voorgelegd en tijdens het verloop van het strafproces moet worden gevolgd; iedere ambtenaar heeft de plicht hun kwetsbare toestand onder de aandacht te brengen vanaf het moment van aanhouding en eerste verhoor; de kwetsbare toestand moet in ieder geval, ook ambtshalve, in aanmerking worden genomen zodra deze zich manifesteert; in het bijzonder moet passende medische hulp zijn gewaarborgd voor personen die in een precaire gezondheidstoestand schijnen of zeggen te zijn en moeten specifieke instrumenten worden aangewezen ter bescherming van personen die door hun psychische of emotionele toestand kwetsbaar schijnen;
13. meent dat de door de Commissie voorgestelde lijst van bijzonder kwetsbare categorieën uitputtend lijkt; dat bijzondere aandacht dient uit te gaan naar minderjarigen, voor welke categorie de lidstaten reeds in bijzondere procedures of gespecialiseerde rechters voorzien, overeenkomstig de Conventie van de Verenigde Naties voor de bescherming van jongeren; dat voor personen met een psychische of nerveuze aandoening steeds een psychiater moet worden ingeschakeld om mishandeling door de politie of door de verdachte zelf te voorkomen; wanneer de kwetsbaarheid van de verdachte niet naar behoren wordt vastgesteld en gerapporteerd, kan dit de nietigheid van de daaropvolgende procedure tot gevolg hebben indien deze tekortkoming niet wordt verholpen;
14. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen het recht van eenieder moeten omvatten om onverwijd zijn consulaire vertegenwoordiger of een daartoe geëigende organisatie te waarschuwen en dat dit betekent dat de lidstaten moeten zorgen voor consulaire bijstand (al bestaan er reeds internationale, Europese en nationale instrumenten die alle lidstaten hiertoe verplichten), waarbij de consulaire vertegenwoordiger waakt over

de rechten van zijn landgenoten die in het buitenland verdacht worden van een misdrijf of worden vastgehouden op verdenking daarvan, en dat de politieke, justitiële dan wel penitentiaire autoriteiten de plicht hebben om buitenlandse gedetineerden bij hun inhechtenisneming onmiddellijk te wijzen op de mogelijkheid om de consul van hun land te verwittigen van de omstandigheden van hun detentie en hem te verzoeken om de gedetineerde op te zoeken of contact met hem en met hun familie op te nemen; ook moeten er sancties worden toegepast in geval van overtreding;

15. wijst erop dat het verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen, waarbij alle lidstaten partij zijn, voorschrijft dat een verdachte recht heeft op consulaire bijstand door de staat waarvan hij de nationaliteit heeft; de mensen dienen met dit recht bekend te worden gemaakt en de EU en de lidstaten moeten werken aan de versterking en modernisering van dit verdrag zodat dit een doelmatiger bescherming kan bieden, bijvoorbeeld door te protesteren wanneer waarborgen worden geschonden of rechtsbijstand te bieden aan in een lidstaat verblijvende vluchtelingen of langdurig ingezetenen die geen burger van de EU zijn; het recht op consulaire bijstand, zoals voorgeschreven door het verdrag van Wenen, wordt verzekerd door de aanwezigheid van een ambtenaar die verantwoordelijk is voor toezicht op de eerbiediging van de rechten van verdachten, en die contact onderhoudt met de familie van betrokkenen en met hun raadslieden;
16. is van mening dat gemeenschappelijke minimumnormen de lidstaten moeten verplichten om verdachten en hun verdedigers, op het moment dat zij op een politiecommissariaat aankomen of voor het eerst in contact komen met een wetshandhaver een schriftelijke "verklaring van rechten" in een taal die zij begrijpen met een begrijpelijke opsomming van hun grondrechten ter hand te stellen, en wel tegen ondertekening van een ontvangstbewijs en met vermelding in het proces-verbaal, tenzij de verdachte in het bijzijn van een raadsman afstand doet van dit recht en weigert te ondertekenen; of dat deze er in ieder geval door een ambtsdrager van wordt verwittigd dat hij in staat van beschuldiging is gesteld; wijst erop dat deze verklaring niet in de plaats mag komen van de plicht om de verdachte erop te wijzen dat elke uitspraak van hem tegen hem gebruikt kan worden, maar een aanvulling daarop is;
17. acht het voor de verdediging van de verdachte van belang, dat hij wordt gewezen op zijn rechten. Deze informatie, een in verschillende talen geredigeerde tekst, moet hem bij het eerste contact met de vervolgende instanties ter hand worden gesteld. Dat document bestaat uit twee delen:
  - a) een algemeen, in alle lidstaten gelijklopend deel waarin op de volgende rechten wordt gewezen:
    - het recht op bijstand door een advocaat, ook als de verdachte deze niet kan bekostigen;
    - het recht om op de hoogte te worden gesteld van de aard en de gronden van de beschuldiging, in een taal die hij verstaat, en het recht op de nodige tijd en middelen om zijn verdediging voor te bereiden;
    - het recht op kosteloze bijstand van een tolk;
    - het recht om contact op te nemen met de familie;

- het recht om te zwijgen;
  - het recht om bewijzen te verzamelen of te gebruiken;
  - het recht op rechterlijke toetsing van genomen maatregelen;
  - het recht op consulaire bijstand;
  - het recht op medische zorg en controle.
- b) een bijzonder deel waarin de specifieke voordelen tot uiting komen van het land waar de procedure plaatsvindt.

is van mening dat het document op Europees niveau moet worden geredigeerd, met dien verstande dat de tekst steeds wordt bijgewerkt. en dat de lidstaten instaan voor de verspreiding ervan; is van oordeel dat, wanneer een verdachte niet middels dit document op zijn rechten wordt gewezen, dit moet leiden tot nietigverklaring van alle daaropvolgende en daarvan afgeleide maatregelen;

18. is zich ervan bewust dat een evaluatieinstrument waarmee toegezien kan worden op de doeltreffende praktische toepassing van de gemeenschappelijke minimumnormen het wederzijdse vertrouwen in het politieke en gerechtelijke stelsel van elke lidstaat zou versterken, wat de kern vormt van een gemeenschappelijke ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid en ervoor zorgt dat het stelsel van wederzijdse erkenning functioneert; ten eerste moet erop worden toegezien dat de lidstaten de beginselen van deze gemeenschappelijke minimumnormen opnemen in hun nationale recht; ten tweede moet de Commissie toezien op de daadwerkelijke toepassing van de nationale bepalingen ter opneming van de gemeenschappelijke minimumnormen in het nationale rechtsbestel op grond van becijferde verslagen die de lidstaten elke twee jaar opstellen en van andere door de Commissie verzamelde informatie, bijvoorbeeld door gebruikmaking van de diensten van het reeds bestaande onafhankelijke netwerk van deskundigen op het gebied van de grondrechten om te beoordelen hoe de gemeenschappelijke normen betreffende procedurele garanties worden toegepast en klachten inzake niet-nakoming te onderzoeken; op basis hiervan moet de Commissie een algemeen verslag over de naleving op alle niveaus en in alle procesfasen opstellen dat om de twee en een half jaar wordt voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad;
19. deelt het standpunt van de Commissie dat het grootste probleem niet is het ontbreken van normen, maar het in de praktijk tekortschieten van die normen; meent daarom dat in het kaderbesluit bepalingen moeten worden opgenomen met het oog op doelmatige handhaving met sancties, waaronder nietigverklaring van de rechterlijke beslissing in geval van ernstige schending van de gemeenschappelijke basisnormen; om de naleving van de minimumnormen inzake een eerlijk proces te waarborgen, moeten de lidstaten passende procedurele sancties invoeren op de schending daarvan, onverminderd hetgeen in artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie omtrent ernstige schending van de grondrechten door een lidstaat is bepaald;
20. benadrukt dat dit kaderbesluit bepalingen moet bevatten inzake andere basisrechten van verdachten, zoals het recht op borgtocht, het recht op een wettig proces, regels omtrent de toelating en de waardering van het bewijs, het ne bis in idem-beginsel, het zwijgrecht (bescherming tegen zelfbeschuldiging), het recht van vermoeden van onschuld, de

waarborgen rond voorarrest en definitieve gevangenisstraf en het recht op herziening en hoger beroep;

21. verzoekt de Commissie dringend om een nieuw voorstel uit te werken met normen inzake onderzoeksmethoden, detentieomstandigheden, duur van het voorarrest, dwangmaatregelen gedurende het vooronderzoek, toelaatbaarheid en waardering van het bewijs, en het recht op borgtocht;
22. betreurt dat het Groenboek (COM(2003) 75) en het voorstel voor een kaderbesluit dat binnenkort zal worden gepubliceerd alleen het recht omvat op rechtsbijstand, op vertolking/vertaling, bescherming van kwetsbare verdachten, consulaire bijstand en de verklaring van rechten;
23. moedigt de Raad en de Commissie aan om vaart te zetten achter het onderzoek naar de omstandigheden van gevangenen en gevangnissen in de EU met het oog op een kaderbesluit inzake de rechten van gevangenen en gemeenschappelijke minimumnormen ter waarborging van die rechten op de grondslag van artikel 6 van het EU-Verdrag;
24. moedigt de Raad en de Commissie aan tot initiatieven op EU-niveau ter oplossing van het probleem van buitensporig lange processen, dat in sommige lidstaten verworpen is tot een stelselmatige, ernstige en herhaaldelijke schending van grondrechten;
25. is van mening dat de door de Commissie genoemde rechtsgrondslag, met name artikel 6 van het verdrag betreffende de EU, volledig correct is;
26. is van mening dat, in aanmerking genomen dat een of meer staten hogere beschermingsniveaus bieden dan de gemeenschappelijke "minimum"-niveaus, de Europese "minimum" waarborgen niet enkel de waarborgen mogen zijn die de rechtsstelsels van alle lidstaten gemeen hebben, maar dat men zich moet richten op de waarborgen (ook indien slechts geboden door één enkele constitutionele rechtsorde) die de grondrechten van de verdachte beter beschermen of specificeren in het licht van de constitutionele tradities van de verschillende staten;
27. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Commissie.